

Prædiken til 21. søndag efter trinitatis

Joh. 4, 46-53 (2 Kong 5)

I det Gamle Testamente fortælles der – blandt meget andet – om en mand, der hed Na’aman. Na’aman var nok i det store og hele ligesom de fleste mennesker er det. Han var ikke et af vor Herres bedste børn, men sikkert heller ikke en af de værste, men – og det er lidt vigtigt for historien her – i fortællerens øjne var han hedning.

Na’aman var også soldat, professionel soldat, og hans liv havde været en lang succeshistorie. Sejr på sejr havde han oplevet, og selv om det er svært at forestille sig et liv uden nederlag og skuffelser, så hører vi ikke om nogen. Og med tiden var han blevet forfremmet til hærfører for sin konges soldater og som øverstbefalende var det hans opgave at føre kongen af Arams folk i krig mod de oprørske nabostater – også mod Israel, Guds udvalgte folk.

Aram var en stormagt i datiden. En af de helt tunge drenge. Og som det som regel er tilfældet med stormagter, spredte også dette rige frygt omkring sig. Respekt, javist, men en respekt der bygger på rædsel. Alle de omkringliggende lande frygtede Aram, alle de omkringliggende lande gjorde hvad de kunne, for ikke at vække Arams vrede, og risikere, at der pludselig stod tusindvis af

fremmede soldater i deres land. Nu er der ikke noget som helst tilbage af det mægtige rige. Sådan går det gerne, viser historien os. Riger og herskere puster sig op og synes uangribelige, og ingen forventer, at det nogen sinde bliver anderledes, men så vender det, og den vældige magt giver sig til at smuldre, for til sidst at forsvinde helt.

For 30 år side var der ingen af os, der havde fantasi til at forstille sig en verden uden kold krig og Sovjetunionen, men det skete, og for børn født efter 1988, er den kolde krig ligeså fjern som slaget ved Dybbøl. Så historien viser os, at man ikke behøver at frygte stormagter og deres eventuelle tyranner i al evighed. Men derfor kan der godt være al mulig grund til at være bange lige nu.

Men tilbage til historien. Na’aman var hærfører i Arams glansperiode. Han var agtet og æret og berømt – i hvert fald i Aram. Og så gik det hverken værre eller bedre, end at han blev ramt af spedalskhed.

Hårdt og brutalt blev han mindet om, at selv om han var modig og dygtig og snedig, og var gået fra sejr til sejr, så var han alligevel underlagt de samme vilkår som alle andre mennesker .

Selv om han ragede op iblandt folk, og hav-

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 298. 116. årgang
Oktober 2015
ISSN 0901-2214

de sin konges gunst i ganske særlig grad, så kunne han også blive ramt. Selv han var dødelig.

Det er hårdt at skulle se i øjnene. Især hvis man har vænnet sig til at være noget helt særligt, at blive feteret og tiljublet. Det er noget af et slag i masken, og som det tit sker, når mennesker bliver ramt på deres menneskelighed, så bliver Na'aman handlingslammet. Han aner ikke, hvad han skal gribe og gøre i.

Men nu var det sådan, at Na'amans kone havde en israelitisk tjenestepige. Det var en krigsfange Na'aman havde taget med hjem efter et togt ind i Israel, for dengang var der ingen Geneve-konvention til at beskytte krigsfanger eller civile. Var man så uheldig, at man kom i vejen for en hær, så døde man af det, eller blev slave, og Na'amans kones tjenestepige havde været heldig, hun var blevet taget med fra Israel og til Aram, og blev bare tjenestepige.

Men denne pige hører – naturligvis – om Na'amans spedalskhed, for den slags kan man ikke holde hemmeligt i en husholdning, i hvert fald ikke på længere sigt, og hun foreslår så sin frue, at Na'aman skal opsøge den levende Guds profet i Samaria. Pigen er sikker på, at netop han kan kurere Na'aman. Det er en lidt fantastisk påstand, i hvert fald set med datidens øjne. Dengang fandtes der ikke nogen kur mod spedalskhed. Virkeligheden var sådan, at Na'amans kone sådan set bare kunne have henvendt sig til myndighederne og forlangt, at de fjernede hendes mand. Så ville hun blive erklæret for enke. Og grunden til det var, at et menneske der var spedalsk, ville aldrig blive rask igen.

Sådan så virkeligheden ud dengang.

I vore dage klarer vi det med en pillekur på omtrent en måneds tid, men dengang var den eneste mulighed, at den spedalske blev udstødt af samfundet. Men Na'amans kone er åbenbart ikke interesseret i at slippe af med sin mand, for hun fortæller ham om pigens forslag, og Na'aman tager det dybt alvorligt. Han har selvfølgelig ikke andet valg, i hvert fald ikke for alvor. Men uanset hvad, så er han stadig hærfører, og han kan ikke bare rejse udenlands, så han forelægger sagen for sin konge. Og da kongen er glad for sin hærfører, så synes han at det er et forsøg værd, og han sender Na'aman af sted, med store rigdomme og et brev til Israels konge i bagagen. Og brevet beordrer Israels konge til at sørge for at Na'aman bliver rask. Det er noget af en besked at få. Og så som ordre!

Men det lå altså ikke til kongen af Aram at bede nogen om noget - og da slet ikke den underlegne nabo. Så brevet var en ordre. Og det blev opfattet som en ordre af den rædselsslagne konge i Israel. Han anede ikke, hvad han skulle gribe eller gøre i. For uanset hvad, så er en konge ikke herre over liv og død eller sygdom og sundhed. Over det råder alene livets Gud. Det vidste Israels konge godt.

Men en ting er at vide det, noget andet er at sige det uden omsvøb til verdens eller i hvert fald lokalområdets mægtigste mand. Det eneste, der kunne komme ud af at forsøge på det, ville være, at kongen af Aram meget hurtigt også blev konge af Israel.

Men nu traf det sig sådan, at pigen, Na'amans kones tjenestepige, havde ret i, at der

boede en profet i Samaria. Og det var ikke en hvilken som helst profet, det var en som havde en helt speciel forbindelse til den levende Gud. Han hed Elisa, og da han hørte om historien, sendte han bud til kongen af Israel. Og budskabet var så nogenlunde: ”Du kan bare sende den fremmede hærfører til mig. Han har godt af at få at vide, at der er en profet i Israel, og at det ikke er konger og hærførere der bestemmer over menneskers liv, men alene Gud”.

Så Na'aman bliver sendt til Elisa. Og Elisa ulejliger sig ikke ud for at snakke personligt med ham. Han lader Na'aman stå udenfor døren og sender sin tjener ud med besked om, at han skal dyppe sig syv gange i Jordanfloden. Helt under. Så bliver han frelst fra den ydmygende sygdom. Og det må man sige, er overkommeligt. Syv gange ned under vandet, og så er man helbredt.

Men nu sker der noget, som måske er underligt i en historie, men som er meget, meget menneskeligt. Na'aman bliver fornærmet. Rigtig fornærmet. Her er han, kongen af Arams mægtigste hærfører, draget til Israel for at blive helbredt, og i stedet får han at vide, at han – i praksis – skal drukne sig i floden. Så han beordrer sine folk til, at nu tager de hjem, for hvis den eneste redning fra spedalskheden er døden i flodens bølger – for det er sådan, han forstår det – så vil han ærligt talt foretrække at drukne sig i en af floderne derhjemme. Så kan han i det mindste sikre sig, at der er nogen, der kan samle ham op bagefter og give ham en ordentlig begravelse.

Men Na'amans tjenere, er klogere end Na'aman selv, i hvert fald når det gælder at følge

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

en ordre, så selvom man ikke ligefrem går i rette med sin herre og ejer, så er det hvad de gør.

Så direkte som de kan, siger de til ham, at det er noget pjat selv at ville bestemme over liv og død, sygdom og helbredelse. Og de kender deres herre ret godt, for de siger også, at hvis profeten nu havde forlangt et-eller-andet rigtig svært eller rigtig kostbart af ham, så havde han gjort det, men det her er let! og så vil han ikke. Og når det ligefrem bliver sagt på den måde, så kan Na'aman godt se det.

At leve som spedalsk er at være levende død, og så kan han lige så godt gøre, som Elisa sagde. Levende død eller død død ... det sidste er nok at foretrække når det kommer til stykket ... og et-eller-andet sted ligger håbet også på lur. Det *kunne* jo være det virkede. Så han gør det. Han går ud i Jordanfloden og dypper sig helt ned 7 gange. Og på en måde har han ret i sin protest; det er ligesom at drukne sig. Frivilligt.

Men nu sker der noget. For han drukner og han drukner ikke, på én og samme tid. I praksis drukner han ... men han kommer op igen af vandet, og hans vansirede krop er ren som et barns. Han er rask. Han skulle gøre noget han opfattede som både ydmygende og livsfarligt, han gjorde det, og han døde ikke, tværtimod, han fik sit liv tilbage. Og det kan jo gøre selv den stolteste ydmyg og taknemlig, så Na'aman vender tilbage til Elisa for at takke ham, men Elisa ville ikke have nogen tak, for et menneske skylder ikke noget andet menneske tak for sit liv. Tak for livet skylder vi alene Gud, siger Elisa. For det er Gud, der har skabt livet, det er

Gud, der har givet os livet, det er Gud, der opretholder vores liv ... hvis Han vil. Og det kan Na'aman godt se ... nu.

Han har heller ikke grund til andet, for han var død, levende men død, men nu har livets Gud givet ham livet igen. Og derfor beslutter Na'aman sig for, i al fremtid, kun at tilbede og tilhøre den livets Gud, der har givet ham livet tilbage. Og han kan vende tilbage til sin rigdom og berømmelse og udføre sin tjeneste for Arams konge, men det er en anden snak.

Og hvad skal vi så stille op med den historie? Hvorfor bruge tid og kræfter på at fortælle om en mere eller mindre tilfældig hærfører fra en længst forsvunden stormagt, der bliver syg og rask igen? Ja, en af de ting vi kan stille op med historien, det er at se på vandet, og på drukningen, og på modstanden og overgivelsen. For det er – i kort form – hvad den handler om. At drukne men alligevel leve. At stole på at der er en mening med galskaben, selvom man ikke kan få øje på den lige nu. At overgive sig selv i Guds hænder. Og det er, dybest set, hvad fortællingen handler om. At overgive sig selv til livets og kærlighedens Gud. At drukne alt hvad der var af død og mørke, af sygdom og angst, og selv stige op til et nyt liv, bygget på Guds nåde. For Livets flod strømmer af og fra evighed, og den, der dykker ned i den og dør på Guds Ord, opstår på samme Guds Ord til evigt liv.

Og på den måde er historien om Na'aman også historien om vores dåb. For dengang vi blev båret til dåben, overlod vores forældre os i Guds hænder. I tillid og i tro. I håb og i glæde. I forventning om, at det barn der bli-

ver båret til dåben, bliver båret derfra, ikke bare som vores barn, men også som barn af livets Gud. Den levende Gud.

Vi bliver døbt til at tilhøre Gud til evig tid. Vi bliver døbt til troen på, at hos Gud er der liv, også i døden. Og det er derfor, der er god grund til at fortælle historien om Na'aman. Han var død, men da han overgav sig til livets Gud, lagde sit liv i Guds hænder, ikke i tillid, men i håbet om, at Gud ville sørge for ham, fik han livet.

Så tro. Tro på, at Guds hænder også vil gribe dig. Tro på, at Gud også vil møde dig. Med kærlighed, og glæde, og liv. Alle dit livs dage, og indtil verdens ende.

Ære være Faderen, og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelse, således også nu og altid, og i al evighed. Amen.

Tilde Binger

Sions Kirke

Salmer:

10, 292, 441, 580, 476, 11